

Ἐκθεση ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΩΡΑΙΤΗ

693.717.8812

www.kmoraiti.gr

20/7/2020

ΕΠΙΣΤΗΜΗ

“Ο σύγχρονος πρακτικός άνθρωπος λέει: Τι σημασία έχει αν ο εξωτερικός κόσμος υπάρχει ή είναι απλό όνειρο, αφού μπορώ να τον υποτάσσω στις επιθυμίες μου; Έτσι, η επιστήμη βάζει βαθμηδόν στη θέση της γνώσης - αγάπης τη γνώση - δύναμη. Κι όσο ολοκληρώνεται αυτή η υποκατάσταση τόσο η επιστήμη γίνεται πιο σαδιστική.”(Ράσσελ)

ΟΡΙΣΜΟΣ: Είναι η ερευνά τόσο των φυσικών όσο και των κοινωνικών φαινομένων, που οδηγεί στη γνώση. Επίσης, αποτελεί προσπάθεια για να διατυπωθούν νόμοι που διέπουν τη φύση και την κοινωνία. Χαρακτηριστικά της αποτελούν η μεθοδικότητα, η αντικειμενικότητα και η τάση για γενίκευση. Στόχος είναι η αλήθεια. (επίσταμαι: γνωρίζω καλά.)

ΕΙΔΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

- Μαθηματικές επιστήμες (άλγεβρα, γεωμετρία...)
- Φυσικές επιστήμες (φυσική, χημεία, βιολογία...)
- Ανθρωπιστικές επιστήμες (φιλοσοφία, ψυχολογία, ιστορία...)

ΡΟΛΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

- Η επιστήμη συντελεί στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του ανθρώπου. Οι συνθήκες διαβίωσης, η ανθρώπινη διατροφή και οι όροι εργασίας σήμερα είναι καλύτεροι, χάρη στην πρόοδο της τεχνολογίας, που αποτελεί βασικό τομέα της επιστήμης.
- Οι επιστήμες που ασχολούνται με την υγιεινή (ιατρική, φαρμακευτική, βιολογία κ.α.) έχουν προσδεύσει σημαντικά και έχουν οδηγήσει στην παράταση της ανθρώπινης ζωής, στην αντιμετώπιση του πόνου, των διαφόρων ασθενειών και ατυχημάτων.
- Μέσω της επιστήμης επιχειρείται η αποδέσμευση του ανθρώπου από τα δεσμά της φύσης, καθώς αποκαλύπτονται πολλοί από τους νόμους και τα μυστικά που διέπουν το φυσικό περιβάλλον.
- Καταλυτικός είναι ο ρόλος της επιστήμης στη βελτίωση της οικονομίας ενός κράτους, καθώς με τα τεχνικά και τεχνολογικά μέσα που κατασκευάζονται προωθείται η αύξηση της παραγωγικότητας.
- Μέσω των επιστημονικών επιτευγμάτων προωθείται η παιδεία. Το άτομο εύκολα πληροφορείται για την ιστορία του τόπου του και γενικότερα της υφηλίου. Έχει πρόσβαση σε κάθε γνωστικό αντικείμενο που τον ενδιαφέρει και μπορεί να διευρύνει τους πνευματικούς του ορίζοντες. Κατά συνέπεια, με τη γνώση που αποκτά καταπολεμά τις δεισιδαιμονίες και τις προλήψεις. Μπορεί να αντισταθεί στο σκοταδισμό και τη μοιρολατρία.
- Καθώς η επιστήμη δίνει απαντήσεις σε προβλήματα και ερωτήματα που απασχολούν τον άνθρωπο, τον απαλλάσσει από το φόβο, τον οδηγεί στην αυτογνωσία και του αυξάνει την αυτοπεποίθηση. Έτσι, αντιστέκεται στο κατεστημένο και προάγει την πρόοδο.
- Οι ανθρωπιστικές επιστήμες οδηγούν τον άνθρωπο στην ηθική καλλιέργεια καθώς του εμπνέουν υψηλές αξίες και ιδανικά.

ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

- Σήμερα, στο βωμό της επιστημονικής προόδου θυσιάζεται το φυσικό περιβάλλον. Η οικολογική καταστροφή αποτελεί συνεχή απειλή.
- Υπάρχει σαφής προσανατολισμός προς την ικανοποίηση των υλικών αναγκών του ανθρώπου, ενώ αγνοείται η πνευματική καλλιέργεια. Έτσι, παρατηρείται θεοποίηση της τεχνολογίας και αδιαφορία για το ανθρώπινο πνεύμα.
- Η επιστήμη έχει προσφέρει δύναμη στον άνθρωπο, ο οποίος μπορεί να υποτάξει τη φύση με τη βοήθεια της. Έτσι, συχνά υπερβαίνει το μέτρο και θεοποιεί τον εαυτό του και τις δυνατότητες του.
- Πολλές φορές η επιστήμη χρησιμοποιείται προκειμένου να υπάρξει βελτίωση και αύξηση των στρατιωτικών εξοπλισμών. Έτσι, εξυπηρετεί πολιτικές και στρατιωτικές σκοπιμότητες.
- Συχνά, η επιστήμη χρησιμοποιείται για να μεγιστοποιήσει τα οικονομικά οφέλη των ατόμων που τη δημιουργούν και τη χρησιμοποιούν. Έτσι, παραμελείται η ηθική υπόσταση του ανθρώπου και εξυπηρετούνται οικονομικά συμφέροντα.
- Προκειμένου να βελτιωθεί η επιστήμη πραγματοποιούνται πειράματα, κατά τα οποία ως αντικείμενα πειραματισμού συχνά ακόμα και άνθρωποι.

ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΝΗΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Παρά το γεγονός ότι η χρησιμοποίηση των επιστημονικών επιτευγμάτων με επιβλαβείς τρόπους πραγματοποιείται από άτομα που δε σχετίζονται άμεσα με την επιστήμη, οι επιστήμονες έχουν την πρωταρχική ευθύνη γιατί:

- Ο επιστήμονας είναι ο δημιουργός που με την έρευνα και τα πειράματα αποκάλυψε τους φυσικούς νόμους, πρόσφερε τη γνώση και επινόησε τα επιστημονικά επιτεύγματα.
- Ο επιστήμονας αποτελεί πνευματικό ηγέτη και σαν τέτοιος πρέπει να ενεργεί. Κατά συνέπεια, όταν βλέπει να καταστρατηγούνται οι ηθικοί περιορισμοί όσον αφορά τη χρήση των επιστημονικών επιτευγμάτων έχει χρέος να επεμβαίνει για να ενισχύσει την κοινωνική υπευθυνότητα. Όταν αδιαφορεί γίνεται συνένοχος σε κάθε είδους αρνητική συνέπεια που απορρέει από την επιστήμη.
- Οι γνώσεις και το πνευματικό επίπεδο που διακρίνουν τον επιστήμονα του παρέχουν τη δυνατότητα να προβλέπει την ωφέλεια και τη ζημιά που μπορεί να προκληθεί από τη χρήση των επιτευγμάτων του.
- Η γνώση απελευθερώνει δύναμη για τη χρήση της οποίας είναι υπεύθυνος αυτός που την εξαπέλυσε είτε όταν τη χρησιμοποιεί ο ίδιος είτε όταν την εκμεταλλεύονται άλλοι.
- Η αλήθεια που συνάγεται από την επιστήμη είναι γνωστό ότι δεν είναι δυνατό να περιοριστεί στο επιστημονικό εργαστήριο αλλά μελλοντικά χρησιμοποιείται για να προάγει την κοινωνία. Κατά συνέπεια μπορεί να έχει και αρνητικές εκφάνσεις.

ΗΘΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑ

- Ο επιστήμονας έχει χρέος να μην υποκύπτει σε οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα και να μη χρησιμοποιεί τα επιστημονικά επιτεύγματα για να εξυπηρετήσει ιδιοτελείς σκοπούς. Στόχος του δεν πρέπει να είναι η προσωπική ανάδειξη αλλά η προαγωγή του κοινωνικού συμφέροντος.

- Ο επιστήμονας οφείλει να μην απομακρύνεται από τα κοινωνικά δρώμενα, αδιαφορώντας για τους συνανθρώπους του, αλλά σαν πνευματικός άνθρωπος έχει χρέος υπεύθυνα να καθοδηγεί το λαό.
- Είναι απαραίτητο να χαρακτηρίζεται από συνεχή εργασία και προβληματισμό.
- Οφείλει να διακρίνεται από την εντιμότητα και την ειλικρίνεια.
- Χρέος του είναι να μεταδίδει στους νεότερους του τις γνώσεις του, για να υπάρξει συνέχεια του επιστημονικού του έργου.
- Ο επιστήμονας πρέπει να διαπνέεται από τα ανώτερα ανθρωπιστικά ιδανικά και να τα εφαρμόζει στο έργο του.
- Έχει χρέος να αντιμετωπίσει τη μονομέρεια και την αλαζονεία που προέρχεται από την υπερβολική εξειδίκευση. Οφείλει να προσπαθεί να επεκτείνει τις γνώσεις του και σε άλλους γνωστικούς τομείς.